УДК 338.48:39(477)

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЕТНОГРАФІЧНОЇ КОМПОНЕНТИ НА УЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ: ОГЛЯД УСПІШНИХ ПРАКТИК

Микола Томенко,
доктор політичних наук, професор,
голова Наглядової ради НУБІП України,
Національний університет біоресурсів та природокористування України

Аналіз туристичної діяльності в України в умовах правового режиму воєнного стану свідчить про суттєве збільшення інтересу до її історичної, культурологічної та етнографічної складової. Це пов'язано передовсім із зростанням суспільного інтересу, як в Україні так і закордоном, до національної історії, народних традицій і звичаїв в умовах війни за незалежність України та національну ідентичність українців. Недаремно ж у часи російсько-української війни Україна найактивніше презентувала себе світу через міжнародні інструменти ЮНЕСКО саме в царині нематеріальної культурної спадщини. Нагадаю, що від нашої держави до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства (йдеться про звичаї, обряди, святкування,

традиційні ремесла, виконавське мистецтво та знання і практику, що стосується природи та всесвіту) за період з 2008 до 2022 роки було внесено п’ять елементів:

– Петриківський декоративний розпис як феномен української народної культури;

– традиція Косівської мальованої кераміки;

– Орьнек – кримськотатарський орнамент і знання про нього;

– Козацькі пісні Дніпропетровщини (елемент, що потребує негайної охорони);

– культура приготування українського борщу (елемент, що потребує негайної охорони).

А за період з 2022 по 2024 рік було включено два елементи:

– Українська писанка: традиція і мистецтво (спільно з Естонією);

– практика з охорони кобзарсько-лірницької традиції.

На 2025 рік вже заплановано розгляд ще одного – технології виконання вишивки «білим по білому» міста Решетилівки Полтавської області. [1]

Загалом варто відзначити активну роботу в просуванні національної нематеріальної культурної спадщини у світі саме за останні роки Експертної ради з питань НКС при Міністерстві культури та інформаційної політики (голова Валентина Дем’ян). [2]

З огляду на це, вже маємо низку прикладів успішних практик презентації етнографічної компоненти у туристичній діяльності в період правового режиму воєнного стану. У цьому контексті варто назвати діяльність Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Це фестивалі народної творчості, ярмарки майстрів, відзначення традиційних народних та релігійних свят, різноманітні майстер-класи… [3]

Недаремно ж за показниками відвідуваності та залучення коштів до спеціального фонду в період 2023–2024 рр. Національний заповідник «Переяслав» має одні із найкращих результатів в Україні.

Варта уваги й активна промоція етнографічних традицій різних регіонів України ще одним національним скансеном – Національним музеєм народної архітектури та побуту України. [4]

Серед приватних туристичних ініціатив відзначаємо зростання популярності закладів зеленого туризму – етносадиб. За кількістю заходів із пропагування народних традицій, звичаїв та ремесл і за активністю у соціальних мережах привертає увагу етносадиба «Старий Мохнач», що на Черкащині. [5]

Таким чином етнографічна компонента на сучасному етапі розвитку національного туризму в період правового режиму воєнного стану набуває популярності серед громадян України та іноземців. Про це свідчать показники

відвідуваності як Національних історико-етнографічних заповідників, так і приватних етносадиб. Ця тенденція спонукає владу нарешті ухвалити закон про сільський та зелений туризм, щоб визначити цей напрям як один із пріоритетів державної політики у сфері туризму.

Список викори станих джерел

1. Микола Томенко Абетка громадянина України. Київ,2024, с. 229–230.
2. Влада Литовченко, Валентина Дем’ян. Нематеріальна культурна спадщина як найголовніший інструмент збереження української нації. Київ, 2023.
3.«Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав». https://www.niez.com.ua/
4. Національний музей народної архітектури та побуту Укрнаїни «Київський музей просто неба». https://www.pyrohiv.com/
5. «Старий Мохнач» (Етносадиба Старий Мохнач). https://www.facebook.com/profile.php?id=100075782392999

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ, М. ВАРШАВА, ПОЛЬЩА
ГДАНСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ГДАНСЬК, ПОЛЬЩА
АЙОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, США
ЗАХІДНОЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ЧЕХІЯ
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЛУЛЕО, ШВЕЦІЯ
ШКОЛА ГУМАНІТАРНИХ НАУК ЛОНДОНСЬКОГО СТОЛИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ
АКАДЕМІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ “МЕРКУР”, СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ГОСТИННІСТЬ І ТУРИЗМ МАЙБУТНЬОГО: НАУКОВІ ТА ПРАКТИЧНІ ГОРИЗОНТИ»

30 квітня - 01 травня 2025 року, м. Київ

КИЇВ – 2025

УДК 338.48 “40”

Гостинність і туризм майбутнього: наукові та практичні горизонти: збірник тез доповідей IV-ої міжнародної науково-практичної конференції (30 квітня - 1 травня 2025 р.). Київ: НУБіП України. 2025. 243 с.

Редакційна колегія:

Мельниченко С.В. – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Бандура В.М. – доктор технічних наук, професорка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Мосіюк С.І. – кандидат економічних наук, доцентка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

У збірнику тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції висвітлюються результати наукових досліджень з питань глобального, національного та регіонального розвитку туризму і сфери гостинності, соціокультурного виміру туризму та реалізації концепції сталого розвитку, маркетингу туристичних дестинацій та діджиталізації бізнес-процесів суб’єктів туристичної діяльності, інноваційних технологій та еко-трендів в туристичному і готельно-ресторанному бізнесі.

Видання розраховане для студентів бакалаврату та магістратури, аспірантів, докторантів, дослідників, викладачів, суб’єктів підприємницької діяльності.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст і достовірність тез доповідей несуть автори. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© Колектив авторів, 2025
© НУБіП України, 2025